

Odjel za zdravstvo Kent okruga

Činjenice o velikim boginjama

Što su to velike boginje?

Velike boginje su opasna, a ponekad i smrtonosna bolest koju prouzrokuje virus variola. Karakteristične su po povišenoj temperaturi i izrazitom osipu.

Kako se može oboljeti od velikih boginja?

Velike boginje se obično šire osobnim kontaktom sa zaraženom osobom. Najčešće je potreban direktan i duži kontakt licem u lice da bi se velike boginje prenijele na zdravu osobu. Bolest se također prenosi kontaktom sa zaraženim sekretima iz rana prouzrokovanim velikim boginjama, te preko posteljine i odjeće zaražene osobe. Ova vrsta indirektno zaraze je rjeđa. Velike boginje se rijetko šire zrakom u zatvorenim prostorima kao što su zgrade, autobusi i vlakovi. Nema podataka da insekti i životinje šire zarazu velikih boginja.

Koji su simptomi velikih boginja?

Prvi simptomi velikih boginja su:

- Visoka temperatura
- Glavobolja i bolovi u tijelu
- Ponekad i povraćanje

Osip u ustima i grlu pojavljuje se nakon dva do tri dana. Osip se zatim proširuje na lice, ruke, noge, i ostale dijelove tijela.

Osip se pretvara u kvрге koje se pune gnojem, zatim se pretvaraju u kraste, postanu ljuskave, i otpadnu za oko tri tjedna.

Nakon koliko vremena se zaražene osobe razbole?

Obično prođe 12 do 14 dana do pojave simptoma, međutim, mada je moguć raspon od sedam do 17 dana. Za ovo vrijeme, zaražena osoba se osjeća dobro, i nije zarazna.

Mogu li se velike boginje prenijeti s jedne osobe na drugu?

Da, velike boginje se mogu prenijeti bliskim kontaktom lice u lice. Zaražena osoba može prenijeti velike boginje na druge osobe od trenutka pojave osipa pa dok kraste ne otpadnu.

Je li se kasno vakcinirati ako sam bio u kontaktu sa velikim boginjama?

Vakcina primljena u roku od tri dana od kontakta potpuno onemogućuje ili oslabi velike boginje kod većine ljudi. Vakcina primljena četiri do sedam dana nakon kontakta trebala bi pružiti određenu zaštitu od bolesti, ili je makar oslabiti.

Kako se liječe velike boginje?

Nema valjane terapije protiv velikih boginja. Koriste se lijekovi za liječenje simptoma kao što se povišena temperatura i bolovi.

Može li se umrijeti od velikih boginja?

Većina oboljelih od velikih boginja se oporavi. Mnogi će imati doživotne ožiljke po tijelu, posebno licu. Neke osobe oslijepe.

Činjenice o velikim boginjama – strana 2

Postoji li vakcina protiv velikih boginja?

Posljednji slučaj prirodne pojave velikih boginja u svijetu, desio se je 1977. Vakcina nije davana od 1982. Vlada Sjedinjenih Država je počela ponovo davati vakcinu nakon terorističkog napada 11. septembra 2001. godine. Vakcinirane su osobe koje spadaju u visokorizičnu grupu od zaraza od velikih boginja.

Je li potrebno da primim vakcinu protiv velikih boginja?

- U slučaju epidemije velikih boginja, potrebna je vakcinacija bez obzira na rizik vezan za zdravlje pojedinca.
- U ovom trenutku, Vlada SAD-a ne preporučuje vakciniranje cijelog stanovništva.
- U slučaju epidemije, postoje planovi za masovno vakciniranje.

Postoje li osobe koje se ne bi trebale vakcinirati?

U slučaju epidemije, vakcinacija će se preporučiti svakoj osobi. Trenutno je vakciniranje preporučeno određenim osobama (vojnomo osoblju, zdravstvenom osoblju i onom za hitne slučajeve, itd.).

Očekuje se da će dvije osobe od milijun vakciniranih umrijeti od vakcine. Zbog rizika vezanog za vakcinaciju, slijedeće grupe ne bi trebale biti vakcinirane ukoliko se ne radi o epidemiji:

- trudnice
- osobe sa problemima vezanim za imunitet, kao što su
 - bolesnici od HIV/AIDS,
 - osobe pod terapijom za rak, i
 - osobe koje su bile podvrgnute transplantaciji organa
 - osobe koje pate od ekcema ili alergijskog dermatitisa (ili imaju povijest jednog od njih)

- osobe koje su preživjele srčani napad, ili pate od angine, kongestivnog zastoja srca ili kardiomiopatije

Slijedeće osobe, također, ne bi trebalo da budu vakcinirane:

- žene koje doje
- osobe alergične na vakcinu ili na bilo koji od sastojaka vakcine,
- bolesne osobe ili osobe sa opasnim kratkoročnim oboljenjem,
- osobe mlađe od 18 godina, i
- osobe koje žive sa djetetom mlađim od jedne godine.

Koliko je ozbiljna opasnost od velikih boginja?

Planirani napad velikim boginjama u epidemskim razmjerima, danas se smatra mogućim. Centri za kontrolu i sprečavanje bolesti klasificiraju velike boginje kao agense A kategorije. Agensi A kategorije se smatraju najvećom prijetnjom za nacionalnu sigurnost zbog lakoće prenošenja, te visoke smrtnosti i ozbiljnosti oboljenja. Samo jedan potvrđeni slučaj velikih boginja, smatrao bi se pozivom na opću javnu zdravstvenu uzbunu.

Postoji li dovoljna količina vakcine za slučaj biološkoterorističkog napada velikim boginjama?

Sjedinjene Države trenutno imaju dovoljno vakcine za vakcinaciju svake osobe u zemlji u slučaju opasnosti.

